

John Cage

* 5. září 1912, Los Angeles; † 12. srpna 1992, New York

John Cage (1912–1992) byl mimořádně tvořivý a velmi populární americký skladatel, spisovatel, filozof a umělec. Po roce 1950 a i během následujících let se postupně odklonil od pragmatismu přesného notového zápisu a předepsaných způsobů interpretace. Jeho hlavní přínos historii hudby tkví v systematickém prosazování principu nezáměrnosti: užitím zen-buddhistických postupů při komponování a interpretaci se Cageovi podařilo obohatit „byznys“ západního umění o autentické duchovní myšlenky i osvobozující přístup formou hry. Jeho estetika náhody vytvořila unikátní soubor neopakovatelných děl, neboť jejich jednotlivé interpretace nejsou nikdy zcela identické. Ve snaze omezit subjektivitu při komponování vyvinul metodu náhodného výběru prvků díla. Tento náhodný výběr zpočátku realizoval prostřednictvím hodů mincí či kostkou, později využíval počítačové generátory náhodných čísel, zejména *IC* (1984), který v jazyce C navrhl a napsal Cageův programátor a asistent Andrew Culver a jenž měl simulovat věštby pomocí mincí podle *Knihy proměn I-ťing* (v angličtině *I Ching*). Cageovo kreativní a procedurální užití počítače vedlo k vytvoření systému absolutní sériovosti, v němž lze všechny prvky vztahující se k výšce tónu, hluku, délce, relativní hlasitosti, tempu, harmonii atd. určit odkazem k dříve vytvořeným korelačním grafům. Cageovy vrcholné práce proto nemají původ v psychologii, motivaci, dramatu či literatuře, ale jsou spíše pouhými zvuky, osvobozenými od soudů hodnotících jejich (ne)melodičnost, od pevných vztahů, paměti a vkusu. Cageovou nejznámější skladbou je bezesporu radikální tacet *4'33"* (1952), inspirovaný černými a bílými obrazy Roberta Rauschenberga. Tři věty skladby *4'33"*, vedoucí k naprosté svobodě hudebního vyjádření, jsou vymezeny prostým otevřením a zavřením víka klavíru. Během provedení úmyslně nevznikají žádné zvuky. Tato skladba byla poprvé představena v podání mimořádně talentovaného klavíristy a dlouholetého Cageova spolupracovníka Davida Tudora v Maverick Hall ve Woodstocku ve státě New York 29. srpna 1952.

„V povaze užití náhodných operací je víra, že všechny odpovědi odpoví na všechny otázky.“

John Cage